
Předmluva

V roce 1915, v době, kdy se obor už vyučoval na několika vysokých školách a sociální pracovníci již dlouho prosazovali svébytnost své profese, pronesl na Národní konferenci charitativních a nápravných organizací v Chicagu Abraham Flexner slavnou přednášku pointovanou prohlášením, že sociální práce žádnou zvláštní profesí není, neboť nemá žádnou specifickou teorii. Ve stejné době dokončovala Mary Richmondová průkopnickou práci *Sociální diagnóza*, ve které podrobně popisovala způsob sbírání informací o klientovi sociální služby, z nichž měl být sociální pracovník schopen vyvodit náležitý způsob „sociální léčby“, jemuž se později začalo říkat případová práce. Přes medicínskou terminologii to byl jeden z prvních pokusů o systematické teoretické fundování oboru. Její současnice Jane Adamsová naopak chovala nedůvěru k formálnímu vzdělávání i ke státu jako garantu sociálních služeb, byla však zapálenou zastánkyní modelu, jemuž dnes říkáme komunitní sociální práce. Zakládala komunitní centra, poskytující sociální pomoc včetně poradenství lidem z blízkého okolí.

V desetiletích, která následovala, sociální práce adoptovala teoretické modely vznikající na půdě jiných disciplín (v psychiatrii, sociální psychologii, sociologii, ekologii) nebo teorií nadoborových (teorie systémů, teorie komunikace) a pokoušela se i o formulaci vlastních teoretických východisek (antiopresivní přístup, přístup orientovaný na úkoly, teorie „osoby v prostředí“ a jiné).

Na konci 20. století tvrdí v souladu s jinými kritiky severoamerické praxe sociální práce Jan S. Efraim, že se sociální pracovníci zpronevřují svému původnímu poslání tím, jak se privatizují a orientují stále více na individuální terapeutickou práci s klienty. Říká doslova:¹

To, co asi potřebujeme, je nová profese, nebo alespoň výzva k zaplnění prázdného místa, které za sebou sociální práce nechala. Tato profese nemusí být propojena s péčí o duševní zdraví a její metody by mohly pokračovat ze startovní čáry naryšované Mary Richmondovou a Jane

---

¹Citováno podle K. S. Haynese: The one hundred-year debate: Social reform versus individual treatment. *Social Work*, 43, 1998, 6, s. 501–509.